

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 22.03.1991, sp. zn. 5 Co 337/91, ECLI:CZ:KSCB:1991:5.CO.337.1991.1

Číslo: 29/1992

Právní věta: Překážkou zrušení členství v zemědělském družstvu podle ustanovení § 31 odst. 1 písm. b), věta za středníkem, zákona č. 162/1990 Sb. není vlastnictví pozemků člena zemědělského družstva, které jsou sdruženy ke společnému družstevnímu hospodaření v jiném zemědělském družstvu, jehož členem vlastník pozemků není.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 22.03.1991

Spisová značka: 5 Co 337/91

Číslo rozhodnutí: 29

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Družstvo zemědělské, Vlastnické právo

Předpisy: 162/1990 Sb. § 31

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresní soud ve Strakonicih rozsudkem zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal určení, že zrušení členství žalobce žalovaným zemědělským družstvem ze 7. 9. 1990 je neplatné; právo na náhradu nákladů řízení nebylo žalovanému družstvu přiznáno. Soud prvního stupně odůvodnil své rozhodnutí tím, že rozhodnutím představenstva žalovaného družstva byla zrušena funkce vedoucího materiálně technického zásobování, kterou vykonával žalobce, takže se stal pro družstvo nadbytečným. Proto mu představenstvo podle ustanovení § 31 odst. 1 písm. b) zákona č. 162/1990 Sb. zrušilo členství. Písemné rozhodnutí představenstva o zrušení členství bylo navrhovateli doručeno, obsahovalo důvod zrušení členství a bylo proto podle názoru soudu prvního stupně platné. K nemožnosti zrušit členství členovi, který je vlastníkem sdružených pozemků, soud zaujal názor, že zákaz se vztahuje jen na vlastníky těch pozemků, které jsou sdruženy v družstvu, jehož je vlastníkem členem.

V odvolání proti tomuto rozsudku žalobce namítal, a že u žalovaného družstva došlo k takové organizační změně, která měla být schválena členskou schůzí, avšak rozhodlo o ní jen představenstvo; jestliže v důsledku takto provedené organizační změny bylo žalobci zrušeno členství, je toto zrušení neplatné. Organizační změna jako změna organizačního řádu byla pouze v pravomoci členské schůze družstva, která si jakoukoli změnu a doplnění organizačního řádu vyhradila. Žalobce také poukazoval na to, že členství nemůže být zrušeno u člena, který je vlastníkem sdružených pozemků, přičemž on takovým vlastníkem je, i když jeho pozemky nejsou sdruženy u žalovaného družstva, ale v zemědělském družstvu v N. Žalobce uváděl, že zákon č. 162/1990 Sb. 1) stanoví, že

mají být pozemky člena zemědělského družstva sdruženy. Byl toho názoru, že ostatně vlastník pozemků nemohl sám rozhodnout, ve kterém družstvu mají být pozemky sdruženy.

Žalované družstvo navrhovalo potvrzení rozsudku soudu prvního stupně. Podle jeho názoru nepatří obecně do pravomoci členské schůze schvalování organizačního řádu, ale jen pokud si to družstvo ve stanovách vymezí, což však v daném případě stanovy odpůrce nestanoví. Přesto ovšem nyní platný organizační řád družstva byl schvalován členskou schůzí 2. 3. 1990. Tento organizační řád upravuje vnitřní organizaci družstva, členění družstva na úseky a úseků na nižší organizační jednotky. Funkce žalobce nebyla v organizační jednotce, o níž by organizační řád hovořil; proto zrušení této funkce patří jen do pravomoci představenstva. Žalované družstvo bylo toho názoru, že zákaz zrušení členství u vlastníků půdy nemůže být vykládán tak široce, jak to činí žalobce.

Krajský soud v Českých Budějovicích svým rozsudkem dospěl k závěru, že odvolání není důvodné, potvrdil rozsudek soudu prvního stupně a náhradu nákladů odvolacího řízení nepřiznal.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 31 odst. 1 písm. b) zákona č. 162/1990 Sb. může představenstvo zemědělského družstva rozhodnout o zrušení členství člena družstva mimo jiné i z toho důvodu, že se člen stane pro družstvo nadbytečným v důsledku změny úkolu organizační jednotky, ve které je zařazen, jejího technického vybavení nebo jiných organizačních změn družstva; to neplatí, jde-li o člena, který je vlastníkem sdružených pozemků. Podle ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 162/1990 Sb. doručí družstvo členovi písemné rozhodnutí o zrušení členství. Členství v tomto případě zaniká uplynutím doby 2 měsíců. Tato doba začíná prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po doručení rozhodnutí o zrušení členství. Podle ustanovení § 31 odst. 3 zákona č. 162/1990 Sb. musí být v rozhodnutí o zrušení členství uveden důvod tak, aby jej nebylo možno zaměnit s jiným důvodem. Důvod nemůže být dodatečně měněn.

V projednávané věci přichází v úvahu zrušení členství pro „jinou organizační změnu“ v zemědělském družstvu. Ze zápisu ze schůze představenstva ZD v K. ze 4. 9. 1990 je zjištěno, že na této schůzi představenstvo zrušilo funkci vedoucího materiálně technického zásobování, kterou vykonával žalobce, protože tato funkce se stala nadbytečnou, a na téže schůzi (právě proto, že došlo ke zrušení uvedené funkce) také představenstvo rozhodlo o zrušení členství žalobce v družstvu s odkazem na ustanovení § 31 odst. 1 písm. b) zákona č. 162/1990 Sb. Není pochyb o tom, že právě zrušení funkce, kterou navrhovatel zastával, je „jinou organizační změnou“, kterou má na zřeteli citované ustanovení. Tato organizační změna však není změnou ani doplňkem organizačního řádu, takže není výlučně v pravomoci členské schůze. Ta si v organizačním řádu přijatém dne 2. 3. 1990 vymínila rozhodovat právě jen o změnách a doplňcích tohoto organizačního řádu, tedy o změnách jeho obsahu. Protože však funkce vedoucího materiálně technického zásobování není v platném organizačním řádu vůbec uvedena, nebyl platný organizační řád zrušením této funkce nijak dotčen. Mohlo tedy o této méně podstatné organizační změně rozhodnout představenstvo, jak se také stalo. Z hlediska dodržení pravomoci k takovému rozhodnutí je proto platné rozhodnutí o zrušení členství, které bylo důsledkem organizační změny.

Zrušení členství žalobce v žalovaném zemědělském družstvu je však platné i z hlediska ustanovení § 31 odst. 1 písm. b), věta za středníkem, zákona č. 162/1990 Sb. Tímto ustanovením je sledováno zamezit možnost zrušení členství pro nadbytečnost u těch členů družstva, jejichž pozemky jsou v konkrétním zemědělském družstvu sdruženy; nemůže se tedy stát, že nadbytečným je ten člen zemědělského družstva, který jako vlastník sdružil své pozemky do družstva, jehož je členem. Jestliže však má své pozemky sdruženy v jiném zemědělském družstvu, jehož členem není, nelze dovozovat, že se nemůže stát pro družstvo nadbytečným; může mu tedy být členství zrušeno v tom družstvu, které jeho pozemky neužívá.

Se shora uvedenými důvody odvolací soud napadený rozsudek jako věcně správný podle ustanovení § 219 o. s. ř. potvrdil.

Náklady odvolacího řízení nebyly žalovanému zemědělskému družstvu přiznány, protože se náhrady nákladů v tomto stadiu řízení vzdalo.

Poznámky pod čarou:

1) nyní ve znění zákona č. 229/1991 Sb.